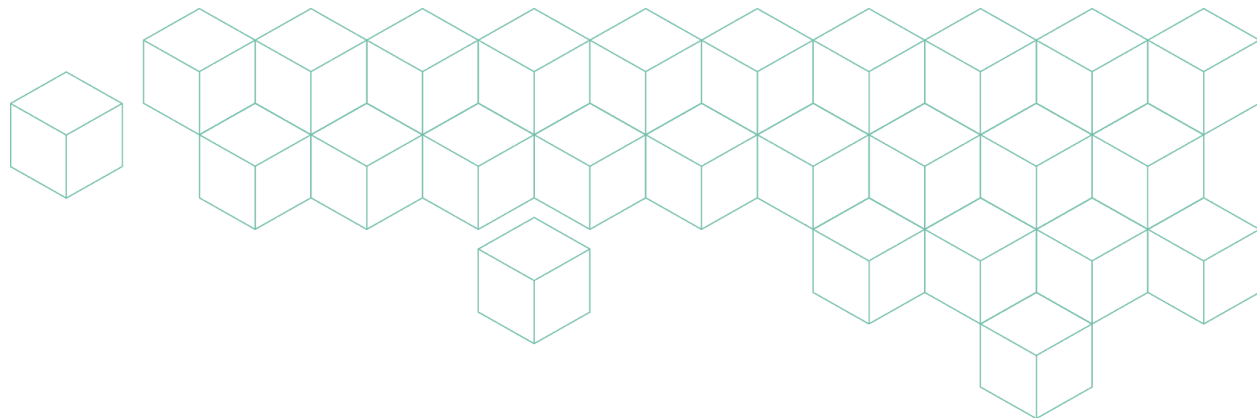

STAND BY ME

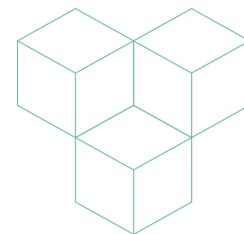
**SOCIAL-ECOLOGICAL APPROACHES
FOR CARE-LEAVERS INCLUSION
THROUGH PARTICIPATORY POLICY MAKING**

D4.8 Protocolul de lucru al proiectului

Sprijinirea tinerilor care părăsesc sistemele de protecție

Schiță de lucru pentru un angajament comun.

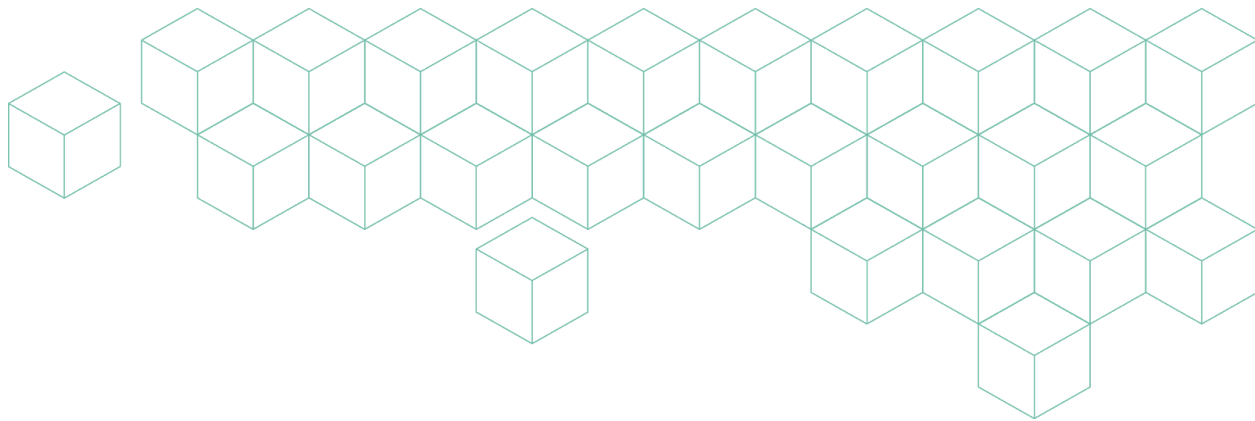
**Versiune finală
Iunie 2020**

Cuprins

Cuvânt înainte - Cu gândul la viitor	p.1
1. Introducere	p.2
2. Contextul european	p.3
3. Contextul local	p.5
4. Cele zece recomandări (Decalog)	p.11
5. Practici care ne inspiră în muncă	p.15
6. Grupul nostru de lucru	p.18
Partenerii Proiectului	p.23

Revizuit de:	Francesca Zamboni (Codici), Stefano Laffi (Codici)
Pregătit de:	Susanna Galli (Metropolitan City of Milan), Andrea Rampini (Codici), Simona Fazio (Spazio Aperto Servizi) cu colaborarea partenerilor Eurosuccess, Ahead și Fryshuset
Data livrării:	Iunie 2020
Nivelul de diseminare	☒ PU Public ☐ PP Limitat altor participanți la program (inclusiv serviciile Comisiei și evaluatorii proiectelor) ☐ CO Confidențial, numai pentru membrii consorțiului (inclusiv DG Justiție și Consumatori, serviciile Comisiei și evaluatorii proiectelor)

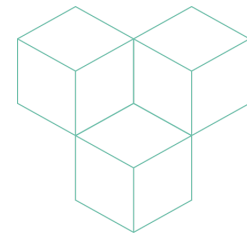

Cuvânt înainte – Cu gândul la viitor

Trăim într-o perioadă de mare transformare. În fiecare zi ne aflăm în fața unor provocări care ne erodează certitudinea despre modul de trai, legăturile care ne unesc, despre ce este munca și despre ce va fi, despre viața într-un oraș. Ne aflăm într-o tranziție, care este evidențiată și de urgențele grave de sănătate legate de pandemia Covid-19, unde cuvinte precum sănătate, bunăstare și securitate și-au asumat semnificații diferite, la care nimeni nu se aștepta. Este o tranziție în care am început să punem la îndoială multe lucruri pe care le-am considerat cândva adevărate, iar multe întrebări rămân fără răspuns. Nu ne putem limita doar la reacții sau la probleme; ni se cere să ne schimbăm abordarea aducând scenarii posibile. Specialiștii care au lucrat la proiectul Stand by Me și-au dezvoltat modul de gândire lucrând în strânsă legătură cu tinerii care părăsesc centrele de îngrijire, cu profesioniștii și cu factorii de decizie deopotrivă. Odată cu experiența tinerilor care părăsesc serviciile de protecție și îngrijire utilizată ca punct de plecare, conceptul fundamental se învârtă în jurul elementelor de vulnerabilitate care îi afectează ca talent și potențial. În această privință, cei care părăsesc centrele de îngrijire trebuie să facă alegeri cruciale cu privire la viața lor cu mult mai devreme, aceste lucruri ne-au motivat să îi considerăm „tineri care aduc viitorul mai devreme”.

Stand by Me a încercat să adopte acest model de „aducerea viitorului mai devreme” pentru a stimula o discuție despre abordările și comportamentele cotidiene expuse de toți cei implicați. Pentru profesioniști și pentru cei care iau deciziile, provocarea a fost de a pune deoparte soluții și servicii concepute pentru copii și adolescenți - strategii renumite și, prin urmare, pentru a ajunge la noi interpretări și noi moduri de gândire. Acest efort important a deschis posibilitatea construirii de politici și proceduri care să fie într-adevăr coerente cu etapele de viață și cu poveștile de viață care merită o atenție specifică.

Ascultarea și interacțiunea constantă cu tinerii care părăsesc centrele de îngrijire, îmbogățită de experimentarea metodologică centrată în jurul jocurilor și învățării ludice, ne-a oferit entuziasm în timpul acestei schimbări de paradigmă. Poveștile lor, gândirea și perspectiva lor ne-au arătat clar că reflectarea asupra viitorului va permite să ne conștientizăm prezentul și să ne antrenăm rezistența, creativitatea și încrederea, atât ca persoane, cât și comunitate. Generațiile tinere depun solicitări vitale la nivelul factorilor de decizie europeni, iar Stand by Me ne-a învățat despre contribuția importantă a miilor de tineri care părăsesc centrele de îngrijire, ceea ce poate oferi societății noastre instrumentele de care are nevoie pentru a trăi provocările și transformările cu încredere și proactivitate. Este o învățătură simplă și decisivă pe care o datorăm celor care ne aduc viitorul.

1. Introducere

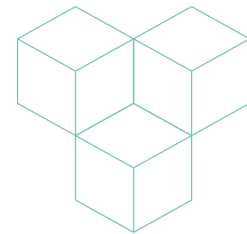
Stand by Me este un proiect internațional de consolidare a capacității profesioniștilor care operează în domeniul drepturilor copilului și tinerilor. Acesta a fost lansat în 2018 de către Metropolitan City of Milan - în parteneriat cu o rețea de organizații active în societatea civilă din Milano (Italia), Göteborg (Suedia), Brașov (România) și Nicosia (Cipru) - datorită co-finanțării din Programul european „Drepturi, egalitate și cetățenie”.

Scopul *Stand by Me* este de a îmbunătăți eficacitatea politicilor și a intervențiilor destinate tinerilor, care urmează să părăsească îngrijirea rezidențială sau un centru de plasament și care, la vârsta lor, nu locuiesc cu familia lor biologică din cauza unui ordin judecătoresc sau hotărâri a unei comisii (numiți tineri care părăsesc centrele de îngrijire).

În prima fază, au fost consultate peste 60 de persoane care creează politici pentru copii și tineri, precum și 90 de profesioniști care lucrează în acest sector. De asemenea, am discutat cu peste 80 de fete și băieți cu vârste cuprinse între 14 și 26 de ani care au fost sau sunt în sistemul de protecție. Acesta este un grup de lucru mixt: intergenerațional, intercultural și multidisciplinar, un grup care prin activități de cercetare-acțiune avizată, a evidențiat îndoieli despre eficacitatea practicilor existente și despre capacitatea acestora de a genera bunăstare și independență, subliniind punctele forte și punctele slabe ale sistemelor locale. Forumul internațional care a avut loc la Brașov (România) în mai 2019 a oferit spațiu pentru a compara idei între cele patru delegații naționale și a permis grupului să ofere recomandări comune și ipoteze de lucru.

În a doua jumătate a anului 2019, proiectul a evoluat de-a lungul a trei traiectorii: oferirea unor căi de instruire destinate profesioniștilor din sector; colaborarea cu factorii de decizie locali pentru consolidarea politicilor și serviciilor, care a pornit cu o explicație a traiectoriilor prioritare ale muncii; și o campanie constantă de conștientizare destinată tinerilor și adulților, care au folosit o platformă de jocuri construită împreună cu tinerii și adulții prezenți în timpul consultării.

Acest document rezumă principalele constatări formate de grupul internațional pe parcursul lunilor petrecute împreună și le repropune ca sugestii și traiectorii de lucru pentru a inspira acțiunile locale pentru dezvoltarea de politici, servicii și practici destinate tinerilor care părăsesc îngrijirea și sistemele de protecție.

2. Contextul European

Termenul „tineri care părăsesc centrele de îngrijire” este folosit pentru a descrie acei băieți și fete care pleacă sau au plecat deja dintr-o casă rezidențială sau o familie de plasament, de obicei pentru că au devenit majori și trec la o viață independentă.

Pentru a vă face o idee despre amploarea acestui fenomen, este suficient să spunem că, potrivit unei estimări recente, există 2,3 milioane de minori aflați în îngrijire rezidențială în întreaga lume („The World of Children's 2017: Children in a Digital World”, UNICEF, 2017), în afară de cei care locuiesc în familii diferite, altele decât cele în care s-au născut. Este un fenomen dificil de cuantificat, în mare parte deoarece ne lipsesc date clare despre minorii care trăiesc departe de familia lor biologică în 55 din 197 țări totale. Nici măcar la nivel european, nu există estimări precise despre numărul minorilor aflați în îngrijire alternativă sau despre numărul celor care tocmai au devenit majori și părăsesc sistemele.

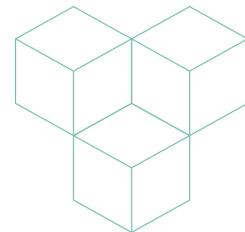
Totuși, ceea ce arată studiile este că cei care părăsesc centrele de îngrijire sunt mai vulnerabili decât colegii lor. În Uniunea Europeană, tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani sunt grupul cu cel mai mare risc de sărăcie și excludere socială: 30,6% au fost în risc în 2016 în țările UE (Eurostat 2016) și, în medie, tinerii europeni nu părăsesc casa părinților lor înainte de a împlini cel puțin 26 de ani (Eurostat 2017).

Există cinci puncte de referință internaționale principale de reglementare în legătură cu starea celor care părăsesc centrele de îngrijire.

Convenția ONU privind Drepturile Copilului (20 noiembrie 1989), cu referire specială la Preambulul (care prezintă necesitatea de a pregăti pe deplin copilul pentru a duce o viață individuală în societate), art. 12 (Statele Părți asigură copilului care este capabil să-și formeze propriile păreri dreptul de a-și exprima aceste opinii în mod liber în toate problemele care îl afectează pe copil, având în vedere vârsta și maturitatea acestuia - copilul) și art. 20 (Copilul privat temporar sau permanent de mediul său familial sau în interesul căruia nu i se poate permite să rămână în acel mediu, are dreptul la protecție și asistență specială oferite de stat).

„Instrucțiuni pentru îngrijirea alternativă a copiilor”, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite cu Rezoluția 64/142 (2009). Aceste instrucțiuni, strâns legate de celebrarea celei de-a douăzecia aniversare de la Convenția ONU privind Drepturile Copilului, au fost concepute pentru a forța autoritățile naționale să pună în aplicare pe deplin respectiva convenție, precum și alte instrumente legislative pentru a proteja drepturile și bunăstarea copiilor care se află în îngrijiri alternative. O secțiune specifică (articolele 131 - 136) a fost dedicată pregătirii, însoțirii și monitorizării lor în perioada ulterioară părăsirii sistemului.

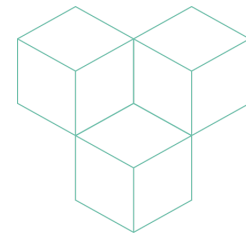
Comentariile **Comitetului Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului** și în special, Comentariul general nr. 6 (2005) (Tratamentul copiilor neînsoțiți și separați în afara țării de origine); Comentariul general nr. 12 (2009) (Dreptul copilului de a fi ascultat); Comentariul general nr. 13 (2011) (Dreptul copilului la eliberarea de toate formele de violență); Comentariu general nr. 14

(2013) (Dreptul copilului de a avea interesele sale cele mai bune sunt luate în considerare în principal).

Recomandarea Comisiei Europene „Investiția în copii: ruperea ciclului dezavantajului” (2013) și referirea particulară la „sprijinul de calitate” pentru tranziția la viața adultă.

Documentul Drepturilor Fundamentale al Uniunii Europene (2000/C 364/01), art. 24 (În toate acțiunile referitoare la copii, întreprinse de autorități publice sau instituții private, interesul superior al copilului trebuie să fie o considerație primară), art. 34 (toată lumea care își are reședința și se deplasează legal în Uniunea Europeană are dreptul la prestații de securitate socială și avantaje sociale în conformitate cu dreptul comunitar și cu legile și practicile naționale. Pentru a combate excluziunea socială și sărăcia, Uniunea recunoaște și respectă dreptul social și asistență pentru locuințe, astfel încât să asigure o existență decentă pentru toți cei care nu dispun de resurse suficiente, în conformitate cu normele prevăzute de dreptul comunitar și de legile și practicile naționale) și art. 41 (dreptul la o bună administrare).

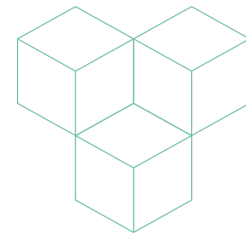

3. Contextul Local

În **ITALIA**, există mai mult de 12.000 de copii în locuințe rezidențiale, adică aproximativ 1,3 copii pentru fiecare 1.000 de locuitori din aceeași grupă de vârstă, cifră completată de cei peste 14.000 de copii aflați în îngrijire rezidențială (Ministerul Muncii și Politicilor Sociale, QRS 40-2017). Adăugându-i pe cei care au părăsit casele rezidențiale pentru tineri și pe cei care nu mai sunt în plasament și duc o viață independentă sau trăiesc în spații de cazare semi-independente pentru cei care se întorc în familia biologică la sfârșitul îngrijirii, afișând într-un astfel de context o nevoie de independență și excluzându-i pe cei care sunt trimiși înapoi la o altă casă de îngrijire după ce au părăsit anterior una, estimarea pentru cei cu vârste cuprinse între 15 și 17 ani, care părăsesc sistele de îngrijire este de 1.500 de persoane. Inclusiv cei cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani, pentru care a fost emis așa-numitul „prosegno administrativo” (continuare administrativă), estimarea totală a celor cu vârste cuprinse între 15 și 21 de ani, care părăsesc centrele de îngrijire, atinge aproximativ 2.600.

În Italia, protecția copilului este supravegheată de Curtea Juvenilă, înființată în 1934 (Decretul regal 20/7/1934 nr. 1404) ca organ judiciar de specialitate competent în domeniul procedurilor penale, civile și administrative. Constituția Republicii, care a intrat în vigoare în 1948, conține reglementări importante cu privire la dreptul familiei și al copilului (art. 2, 10, 30-32, 34, 38). În special, art. 30 precizează că, atunci când se confruntă cu incapacitatea manifestată de părinți, statul trebuie să prevadă: Republica protejează copilăria. În 1956, Legea 25/7/56 nr. 888 modernizează profund autoritatea administrativă, altfel numită „reeducare”, pentru copiii „cu probleme de conduită sau caracter”, axată pe o dublă ordine de măsuri: încredințarea Ministerului Justiției (înființată în 1962 cu Legea nr. 1085) cu responsabilitatea pentru serviciul social și plasarea copiilor în casele de reeducare. În 1967, Legea 5/6/67 nr. 431 introduce adoptarea specială (astăzi, legitimă) a copiilor abandonați și lărgeste autoritatea civilă a instanțelor de minori, pentru care este înființat un organism specific, cu independență concomitentă comparativ cu o instanță de drept. (Legea 9/3/71 nr. 35). În 1975, reforma dreptului familiei (Legea 19/5/75 nr. 151) lărgeste autoritatea instanțelor de minori pentru copii (Art. 38 Dispoziții pentru punerea în aplicare a Codului civil). În 1977, autoritatea responsabilă pentru copiii supuși procedurilor legale, civile și administrative este mutată de la Serviciul Social al Ministerului Justiției la Serviciile Sociale locale (Decretul prezidențial 616/77, art. 23).

În 2017, Legea nr. 205 art. 1 Clauza 250 se concentrează explicit pe starea tinerilor care părăsesc centrele de îngrijire, alocând un fond pentru băieții și fetele care „la acea vârstă nu locuiesc cu familia lor biologică din cauza unei hotărâri judecătorești”. Scopul intervenției, inițiat ca metodă experimentală, este prevenirea sărăciei și excluziunii sociale, consolidarea călătoriilor de creștere către independență și promovarea intervențiilor experimentale destinate fetelor și băieților cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani. Aceste intervenții constituie o componentă a sprijinului economic, „Fondul pentru independență” și suportul profesioniștilor în urma unui plan conceput special pentru persoana respectivă. Planul individual este întocmit pentru fiecare furnizor de îngrijire de către serviciul social relevant responsabil pentru copii și este produsul unei colaborări între beneficiari, îndrumător și cei care joacă un rol în dezvoltarea și execuția sa. Planul se stabilește, începând cu nevoile și așteptările persoanei care părăsește centrele de îngrijire,

obiectivele și rezultatele necesare pentru a atinge independența, activând talentele și abilitățile copilului și sprijinul serviciilor și resurselor comunității.

În **SUEDIA**, în 2018, au fost în jur de 48.000 de copii și tineri (cu vârste până la 20 de ani) care beneficiau de măsuri alternative de îngrijire. Jumătate dintre tinerii aflați în îngrijire alternativă au fost plasați în familii adoptive, în timp ce jumătatea rămasă au fost primiți în case rezidențiale deschise și închise (Socialstyrelsen, 2019). Casele rezidențiale deschise se numesc „case pentru îngrijire sau reședință” - HVB este acronimul suedez - și găzduiesc majoritatea tinerilor din locuințe rezidențiale. Există doar 1.000 de băieți și fete în case rezidențiale închise, unde șederea este obligatorie și tranzitorie. Acestea sunt destinate tinerilor care au comis infracțiuni (structuri precum LSU) și tinerilor cu probleme acute legate de consumul de alcool și abuz de substanțe (LVM). Casele rezidențiale închise sunt gestionate de „Consiliul Național de Îngrijire Instituțională”, o agenție guvernamentală independentă care creează planuri de intervenție adaptate pentru copii și tineri cu probleme psihologice sau de comportament, precum și pentru adulții care abuzează de substanțe narcotice.

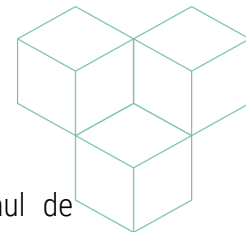
În 2018, aproximativ 30% dintre copiii aflați sub responsabilitatea sistemului alternativ de îngrijire au fost copii străini neînsoțiți. Pentru ei, cea mai comună măsură este să îi adăpostească într-o casă comunitară (HVB), urmată de plasarea într-o familie adoptivă.

Legislația națională subliniază importanța menținerii unor relații semnificative între copii, părinții lor biologici și familiile lor extinse, iar ordinele de îndepărtare sunt destinate ca soluții temporare de utilizat, în vederea reintegrării cu succes în familiile lor. În ciuda acestui fapt, datele arată că, pentru copiii de optsprezece ani care părăsesc sistemul, timpul mediu petrecut departe de familia lor este de 4 ani (Socialstyrelsen, 2007).

Cercetările efectuate în Suedia vizează tulburările resimțite de tinerii care părăsesc aceste sisteme, care sunt de părere că trebuie să experimenteze provocările independenței cu mult înaintea semenilor lor și cu mai puține resurse la dispoziție. Cercetarea se bazează în mare parte pe fetele și băieții care provin din familii vulnerabile, ceea ce nu le poate oferi suficient sprijin în timpul fazei delicate de tranziție către o viață de adult independentă. Literatura subliniază o serie de factori de risc specifici pentru cei care părăsesc centrele de îngrijire și o incidență mai mare a situațiilor critice legate de casă, școală și angajare. Tranziția lor către o viață independentă este descrisă ca o cale „accelerată și comprimată” (Biehal și Wade 1996; Stein 2012), care îi conduce către o „maturitate imediată” (Rogers 2011). În comparație cu colegii lor, rata tulburărilor psihice și psihiatrice este mai mare, rata sinuciderii este mai mare, iar probabilitatea de a comite o infracțiune este mai mare.

Pentru a înțelege mai bine contextul suedez, am folosit două cercetări calitative realizate în unele dintre cele mai mari orașe ale țării.

Un studiu realizat la Stockholm și Gothenburg dezvăluie o secțiune interesantă a modului în care funcționează sistemul de îngrijire alternativ suedez (Höjer & Sjöblom, 2009 - Tinerii care părăsesc îngrijirea în Suedia). La un interviu semi-structurat au participat 10 băieți și 6 fete, cu vârste cuprinse între 18 și 22 de ani. Opt dintre cei 16 intervievați au fost plasați în case de plasament, în timp ce ceilalți 8 au fost plasați în diferite tipuri de case. Zece dintre ei au plecat din familiile lor din cauza situațiilor legate de sănătatea mintală a părinților sau din cauza unor factori de risc

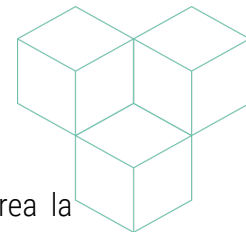

asociați consumului de alcool și substanțe, trei în urma unor conflicte puternice familiale și trei cu acte antisociale. În momentul interviurilor, zece dintre ei părăsiseră sistemul de douăsprezece luni, în timp ce șase se pregăteau să plece în cursul următoarelor șase luni. Dintre acești șase, doar unul a fost plasat într-o familie adoptivă, trei locuiau în apartamente semi-independente numite „apartamente la jumătatea drumului” (structuri concepute pentru tineri atunci când se desfășoară proceduri legale) și șase în alte tipuri de locuințe. Timpul mediu în care cei șaisprezece intervievați au fost în sistem a fost de 9,5 ani, cu o cifră mai mare pentru cei care au fost plasați în asistență maternă (11,5 ani) și o cifră mai mică pentru cei care au fost plasați în case de îngrijire (6,3 ani). O trăsătură distinctivă comună tuturor a fost un grad crescut de instabilitate, majoritatea tinerilor și-au schimbat locația și situația de viață de mai mult de trei ori.

Aproape toți cei intervievați și-au exprimat o preocupare puternică în privința problemelor financiare, începând cu administrarea zilnică a banilor și astfel mulți dintre ei au solicitat sprijin pentru acele probleme financiare, de la plata facturilor la gestionarea economiilor. Au existat multe alte surse de îngrijorare, cum ar fi locuința și viața școlară, cu eșecuri și neglijări dese. Un ultim domeniu pe care l-a investigat acest studiu a fost legat de legăturile și sprijinul părinților. Șase din șaisprezece au spus că au primit o formă de sprijin emoțional din partea propriilor părinți biologici, dar cu contact intermitent și relații complicate. Toți aceștia au spus că au primit o anumită formă de sprijin din partea părinților adoptivi sau a educatorilor la domiciliul de îngrijire, cu convingerea că relația va fi pastrată chiar și după ieșirea din sistem.

Un alt studiu de mare interes, care a avut loc între 2014 și 2017, a analizat strategiile puse în aplicare de douăzeci de tineri care au părăsit centrele de îngrijire pentru a gestiona cele mai complicate faze de tranziție la viața adultă (Bengtsson, Sjöblom & Öberg, 2018- „Ei bine, este în regulă pentru mine acum - strategii pentru tinerii care părăsesc centrele de îngrijire în Suedia). Începând cu o schemă de referință teoretică axată pe conceptul de reziliență, acest studiu a evidențiat trei dimensiuni cruciale, dintre care două sunt legate de „lumea interioară” a fiecărui băiat și fată și una în raport cu „lumea exterioară”. Prima dimensiune este aceea de a oferi un sens nou călătoriei lor, sau mai degrabă recitirea critică a propriei istorii și, în special, a timpului petrecut în sistemul alternativ de îngrijire. A doua dimensiune privește încrederea în sine și include respectul de sine, sentimentul lor de eficiență și sentimentul de a fi gata să înfrunte viața adultă. Al treilea domeniu este restructurarea propriilor rețele sociale și include întrebări-cheie legate de relația lor cu familiile lor biologice, relația lor pozitivă cu semenii lor și menținerea relațiilor semnificative cu figurile adulte din viața lor anterioară. Această dovadă pare să confirme ipotezele formate de literatura de specialitate anterioară, care a evidențiat faptul că factorii cheie de rezistență sunt stabilitatea (Jones și colab., 2011; Stein 2012), posibilitatea de a face pași treptat către vârsta adultă (Wade și Dixon 2006), participarea directă la deciziile privind viitorul lor (Stein 2012) și accesarea sistemelor formale și informale de asistență socială (Wade 2008).

Ipoteze și reflecții de acest fel despre factorii de risc și reziliență perforează calea noastră de cercetare-acțiune aprobată și dialogul nostru constant cu cei care părăsesc centrele de îngrijire, factorii de decizie și profesioniștii din sector, alcătuind un decalog pe care îl vom prezenta în următoarea secțiune.

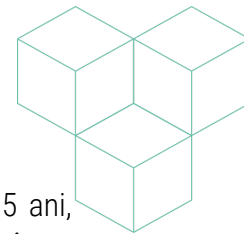

În **ROMÂNIA**, sistemul de protecție a copiilor a suferit modificări radicale în ultimii douăzeci de ani. Pregătirea pentru aderarea la Uniunea Europeană, urmată de adaptarea la politicile UE, a dus la o revizuire completă a sistemului structurat inițial în perioada socialistă. Principalele tendințe ale schimbării vizează intervenția în prevenirea abandonului copiilor, dezvoltarea unui sistem personalizat și profesionalizat și în favoarea creării unor structuri mai mici sau a unor soluții bazate pe implicarea familiei. Datorită acestor intervenții, numărul copiilor primiți în centre și casele de tip familial a scăzut de la peste 53.000 la aproximativ 13.600 între 2000 și 2018 (<https://insse.ro/cms/>), iar Strategia Națională pentru Protecția Copilului prevede închiderea permanentă a tuturor „Orfelinatelor” vechi până la sfârșitul anului 2020. În schimb, numărul de copii primiți în familii adoptive, familii extinse și familii substitutive a crescut la 35.600 și s-a creat o rețea extinsă de „asistenți maternali” care sunt capabili să își asume responsabilitatea și să aibă grijă de numărul tot mai mare de copii și tineri care au crescut în întreaga țară (<https://www.unicef.org/romania/sites/unicef.org.romania/files/2019>). Din totalul de 3,65 milioane de copii, există, prin urmare, aproximativ 50 de mii de copii care beneficiază de forme de protecție specială.

Legislația românească stabilește că toți copiii separați temporar sau permanent de propriile familii trebuie să primească protecție specială până la împlinirea vârstei de 18 ani, în servicii precum o centre de plasament sau case de tip familial. Procedurile implementate au scopul de a asigura satisfacerea nevoilor fiecărui copil, de a garanta accesul complet la servicii, de a promova cursuri de pregătire a celor care lucrează cu copii și tineri, și de a garanta o implicare deplină în viața comunității. La împlinirea vârstei de 18 ani, se încheie un acord pentru ca **tânărul** să poată beneficia de continuarea serviciului de protecție până la împlinirea vârstei de 21 sau 26 de ani.

Legea 272 din 2004 prevede că, dacă beneficiarul dorește să continue studiile, beneficiarul trebuie să **înștiințeze** Comisia pentru Protecția Copilului - înființată în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), pe o provincie - sau la Curtea pentru Copii și Familie. Dacă solicitarea este aprobată, ei vor avea dreptul să primească toate serviciile stabilite prin regimul de „protecție specială” până la împlinirea **vârstei de 26 de ani**. Dacă un copil care a ajuns să fie major decide să nu continue studiile, poate primi - la cerere - o prelungire a protecției pentru o durată maximă de doi ani, durata în care **tânărul** exersează adaptarea la viața independentă. Acești doi ani includ sprijin pentru căutarea unei case sau a unui loc de muncă - oferit de DGASPC-uri și servicii de consiliere și consultanță oferite de Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă. Dacă **tânărul** își pierde locul de muncă din motive imputabile acestora, sistemul de protecție specială se încheie.

Este foarte dificil să se stabilească estimări totale pentru numărul celor care au părăsit sistemul de protecție din România. Lipsa unor proceduri standardizate la nivel național ne împiedică să **știm** numărul de tineri care părăsesc sistemul, există multe elemente complexe - inclusiv numărul mare de tineri care părăsesc țara odată ce părăsesc sistemul de îngrijire și protecție - ceea ce face ca imposibilă monitorizarea pe termen mediu și lung. Conform datelor furnizate de Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, la sfârșitul anului 2018, în grija sistemului de protecție național se aflau 4.800 de băieți și fete cu vârste cuprinse între 14 și 26 de ani. (<http://www.copii.ro/statistici-2019>).

Potrivit unui studiu al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopții din 2017, timpul mediu petrecut de un copil în cadrul sistemului de protecție este de 7,5 ani, aproximativ 65% din întreaga copilărie. Același studiu arată că, în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 26 de ani care se află în îngrijiri alternative, unul din cinci și-a petrecut întreaga viață în sistem și unul din trei mai mult de 90% din viață.

Analizând situația pe categorii sociale, putem spune că există unele grupuri deosebit de vulnerabile, precum copiii grupului etnic rom, copiii cu dizabilități, băieții și fetele care trăiesc în condiții vulnerabile create de dezinstituționalizare și copii care abandonează școala de la o vârstă fragedă (Banca Mondială, UNICEF, ANDPCA. Studiu: România - Copiii din sistemul de protecție, București 2016).

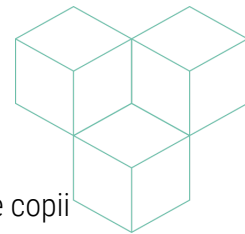
Rapoartele arată clar că tinerii care părăsesc sistemul se confruntă cu situații mai critice decât cele experimentate de majoritatea tinerilor. Ca și în toate celelalte contexte, elementele cele mai critice sunt cele legate de locuință, continuarea studiilor, căutarea unui loc de muncă, fragilitatea relațiilor emoționale și expunerea lor mare la situații care îi pun în pericol.

În paralel cu orientările de lucru comune ale celor patru țări, activitățile de cercetare avizate în zona Brașovului au evidențiat cererea de intervenții care vizează remediarea lacunelor specifice din sistemul de protecție românesc: un sistem mai precis și mai eficient pentru colectarea și analizarea datelor privind copilul; simplificarea procedurilor; utilizarea mai eficientă a resurselor și experimentarea cu forme de gestionare independentă a bugetelor structurilor publice individuale; experimentarea cu servicii și structuri dedicate explicit etapei de tranziție la o viață independentă; implicarea familiilor - dacă s-au menținut legături.

În CIPRU, Politica Națională privind Drepturile Copilului subliniază rolul Comisiei privind Drepturile Copilului în garantarea implementării Convenției Internaționale din 1989 la nivel național. Comisia, o instituție independentă desemnată de Consiliul Miniștrilor, se ocupă exclusiv de drepturile copilului, iar competențele sale sunt stabilite printr-o lege dedicată, în vigoare din iunie 2007 și consolidată prin legislație suplimentară în 2014.

La nivel operațional, protecția drepturilor copiilor și adolescenților este sub controlul Sistemului de Asistență Socială. Rolul principal al acestui serviciu este să sprijine familiile vulnerabile, adoptând măsuri preventive menite să evite separarea unității familiale. Intervențiile la domiciliu, utilizarea centrelor de zi, cluburi extracuriculare, ajutor alimentar și servicii de sănătate mintală de specialitate sunt doar câteva dintre serviciile care au fost utilizate pentru a realiza acest lucru. În cazuri extreme în care părinții sunt considerați improprie pentru a garanta siguranța și integritatea copiilor pentru care sunt responsabili, Curtea de Familie (singura autoritate care are puterea de a pune restricții asupra drepturilor părinților) poate separa copilul din familie. Metoda preferată este de a plasa copilul la alte rude sau de a apela la soluții familiale precum asistența maternă. Numai ca ultimă soluție sunt utilizate locuințele rezidențiale.

În Cipru, există patru structuri rezidențiale pentru băieți și fete cu vârste cuprinse între 5 și 13 ani, în orașele Nicosia, Limassol, Larnaca și Paphos. Cei mai mici de 5 ani pot fi amplasați în aceste case în circumstanțe excepționale. În paralel, există și locuințe pentru adolescenți, numite

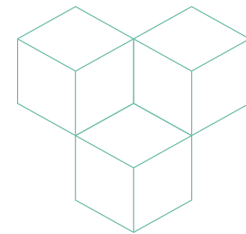

„Cămine pentru tineri”, care, în unele cazuri, adăpostesc și copii străini neînsoțiți. În acest moment, există aproximativ 90 de copii adăpostiți în case de îngrijire și aproximativ 100 de copii neînsoțiți, plasați în comunitate.

Copiii care au comis infracțiuni sunt separați din familiile lor. În momentul de față, în jur de 15 copii sunt închiși, toți mai mari de 16 ani. Pentru ceilalți, există măsuri gospodărești care stabilesc munca voluntară și alte activități sociale utile. Serviciul de asistență socială are rolul de a supraveghea progresul acestora și de a ține la curent Curtea de Familie cel puțin o dată la doi ani. De asemenea, are rolul de a monitoriza progresul tinerilor plasați în instituții corecționale.

Pe întreaga perioadă în care copiii sunt îndepărtați din familiile lor biologice, părinții sunt susținuți de profesioniști din cadrul Serviciului Social pentru a-i ajuta să depășească orice probleme care au fost observate și pentru a-l însoți pe copil în timp ce se alătură din nou familiei și într-un final să fie aduși din nou împreună.

Atunci când un copil este major, este pus în aplicare un plan personalizat de asistență, responsabilitatea revine Direcției Serviciului de Asistență Socială. Planul personalizat este conceput și monitorizat pe baza nevoilor și caracteristicilor fiecărui tânăr, cu măsuri care diferă mult de la un caz la altul. Pentru fiecare tânăr care părăsește centrele de îngrijire care tocmai a devenit major, o sumă totală de 20.000 EUR este alocată pe parcursul a zece ani (sau mai bine zis, până la 28 de ani) pentru a acoperi taxele universitare și alte costuri legate de educație (cărți, materiale ...), costuri legate de muncă (echipamente sau alte lucruri) sau pentru costuri legate de locuințe (mobiliu, ustensile etc.). Pentru părinții care nu au un loc de muncă, se acordă un venit de bază de 480 EUR și o subvenție suplimentară de cel puțin 220 EUR pentru acoperirea costului chiriei. Această formă de subvenție este garantată celor care părăsesc centrele de îngrijire imediat ce Direcția Serviciului de Asistență Socială îi consideră independenți din punct de vedere financiar.

4. Decalog

Activitățile de cercetare-acțiune personalizate stabilite de proiectul Stand by Me ne-au permis să adunăm experiențele și sugestiile a peste 200 de persoane, inclusiv tineri, reprezentanți ai instituțiilor relevante și ai celor care lucrează în acest sector. În cadrul Forumului Internațional de la Brașov, am comparat ceea ce se află la nivel local și am ajuns la un set comun de recomandări și ipoteze de lucru universale pentru a le transmite factorilor de decizie din țările noastre. În lunile următoare, am dezvoltat și integrat aceste intuiții, promovând momente de comparație și dialog cu peste 100 de persoane cheie implicate în politici care îi vizează pe cei care părăsesc centrele de îngrijire din cele patru orașe, pentru a întocmi acest Decalog, care conține opt orientări prioritare de lucru și două principii universale care trebuie să modeleze modul în care privim politicile și proiectele implementate.

1) Un cadru de reglementare clar, coerent și armonios.

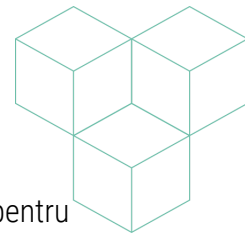
Când ne gândim la starea tinerilor care părăsesc centrele de îngrijire, identificăm diferențe clare între legislația din domeniul drepturilor copilului și legislația ce vizează adulții. Pentru cei care urmează să devină majori, este fundamentală prezența sistemelor care garantează o trecere treptată și netraumatică de la un sistem de referință la altul. Trebuie să dăm sens acestei schimbări în măsura în care împlinirea vârstei implică o nouă structurare a relației dintre individ, societate și sistemul juridic. În acest sens, este important să se dezvolte cadrul reglementărilor și măsurilor existente: integrarea completă a acestuia; implementarea de bune practici și intervenții; simplificarea procedurilor, dacă este posibil; fluiditate sistemelor care sunt prea des fragmentate.

2) O abordare integrată.

Este necesară dobândirea diverselor competențe și responsabilități. În primul rând, este necesar să se lucreze la dimensiunea interinstituțională: în sistem să lucreze persoane motivate și cu capacități de empatie; să fie clarificate rolurile și responsabilitățile lucrătorilor; să fie promovat dialogul și colaborarea; să se garanteze un climat de deschidere și încredere. Dar este de asemenea importantă promovarea integrării la nivel intra-instituțional, fiecare sector sau compartiment să funcționeze eficient. Promovarea unei abordări integrate înseamnă, mai ales, depășirea spontaneității și gestionarea informală, personalizată a relațiilor dintre compartimente, formalizarea sinergiilor structurale care pot acționa într-un mod stabil, transparent și eficient în același timp.

3) Asistență socială și accesibilitate.

În multe țări europene, familia are un rol esențial în viața unui tânăr. Foarte des, băieții și fetele depind foarte mult de

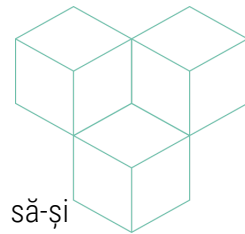

famiile lor, chiar și atunci când sunt mult mai mari de 18 ani. Cei care părăsesc o casă rezidențială sau o familie adoptivă nu pot conta pe acest sprijin, motiv pentru care este necesară identificarea căilor prioritare de acces la bunăstare. Nevoile variază în funcție de țară și situații individuale, dar pentru unele probleme, provocările sunt aceleași: problema cazării și dreptul la o casă; continuarea studiilor și șansa de acces la școlarizare de înaltă calitate; intrarea lor în piața muncii; direcționarea acestora către serviciile de sănătate pentru a garanta accesul independent; și educație financiară pentru a facilita accesul la instituțiile bancare și de credit.

4) Puncte de referință. Cei care părăsesc centrele de îngrijire se consideră că trebuie să se confrunte cu un pas evolutiv important în călătoria lor, de multe ori mult mai devreme decât colegii lor. Pentru a face acest lucru ei trebuie să se poată baza pe puncte de referință solide, care îi pot ajuta să își depășească sentimentul de solitudine și să găsească siguranță și sprijin în momentele cele mai complexe sau în momentele de dificultate. Este important să colaborăm pentru a construi puncte de referință emoționale pentru băieți și fete, atât în rândul lucrătorilor, cât și în rețelele formale și informale din comunitate. În același timp, este esențial să oferim puncte de referință profesionale (tutori sau manageri de caz) care să le poată ghida și monitoriza dezvoltarea odată ce au devenit majori, oferind informații despre serviciile sociale destinate adulților.

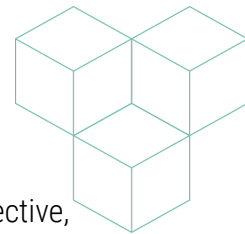
5) Suport calificat. Profesioniștii care lucrează cu tinerii au un rol fundamental în garantarea calității și eficacității planurilor lor de lucru. Prin urmare, este necesar să se investească în aceste categorii profesionale (din punct de vedere al educației, bunăstării, psihologic etc.) atât în ceea ce privește pregătirea, formarea continuă, precum și în ceea ce privește motivarea acestora și îmbunătățirea condițiilor de muncă. Oamenii care lucrează în domeniul social sunt cei mai afectați de sindromul Burnout, atât din cauza condițiilor singulare în care se găsesc adesea lucrând, cât și din cauza volumului de muncă comparativ cu amplexarea problemelor de rezolvat. Pentru a garanta că tinerii au o integrare facilă, trebuie să promovăm bunăstarea lucrătorilor, să garantăm spații de decompresie și relaxare, să investim în programe de pregătire de înaltă calitate și să favorizăm o conexiune cu toți cei care lucrează în domeniu într-un mod colaborativ, responsabil.

6) Abordare individualizată. Trebuie să stabilim un plan adaptat pentru fiecare tânăr, care să ia în considerare talentele, nevoile, dorințele și aspirațiile lor. Tinerii trebuie să fie implicați personal în planificarea propriului viitor. Planurile nu

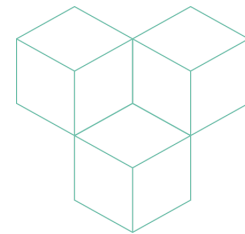
trebuie să le fie impuse, ci construite, începând mai întâi cu talentele pe care le poate exploata fiecare tânăr, evitând standardizarea și planurile care nu reușesc să-și valorifice pe deplin adevăratele abilități. Talentul și vulnerabilitatea nu sunt atribute diametral opus; ele pot coexista. Nu există niciun motiv să renunțați la studiile de formare, la muncă și la căile de viață care să fie pe deplin coezive cu cele mai mari ambiții ale fiecărui copil în timp ce părăsesc sistemul. În acest sens, talentul trebuie înțeles ca o constelație formată din competențe, abilități și aptitudini, din care pornim pentru a le permite să își îndeplinească potențialul și să-și atingă visele.

- 7) Tenacitate și încredere.** Trebuie să însoțim tinerii în timp ce își dezvoltă propria poveste și propria lor cale, formând o conștientizare și dând un sens nou experiențelor cu care s-au confruntat. Planificarea care se adresează celor care părăsesc centrele de îngrijire trebuie să le permită să-și hrănească respectul de sine și să construiască relații semnificative, menite să își îmbunătățească bunăstarea și viitorul. Sprijinul psihologic și participarea civică sunt doar câteva dintre sistemele care permit tinerilor să investească în ei înșiși și în relații pozitive, care sunt capabile să crească șansele de a se realiza pe sine, evitând repetarea relațiilor disfuncționale. Astfel, este important să valorizăm și relațiile între colegi și rolul societății civile ca o resursă care poate promova oportunitatea și poate acționa ca o punte de legătură către noi obiective.
- 8) Relațiile.** Pentru a privi viitorul cu încredere, este fundamental să îi susținem pe cei care părăsesc centrele de îngrijire, întrucât își construiesc și îmbogățesc legăturile puternice cu toți oamenii pe care îi întâlnesc în zona lor și în viața lor de zi cu zi. Aceasta include colegii de școală; colegii de muncă; vecini; cei care locuiesc în zonă; cluburi sportive; asociații culturale și lumea artei și culturii; grupuri religioase; grupuri politice și toate celelalte tipuri de organizații. Acestea sunt legături care generează bunăstare și un sentiment de incluziune și împiedică și oprește stigmatizarea. Sunt legături care îmbunătățesc capitalul social și de relație al fiecărei persoane, înmulțind oportunitățile disponibile și solidificând rețeaua de protecție care poate fi activată atunci când se confruntă cu situații dificile. Cultivarea acestor legături nu este bună numai pentru cei care părăsesc centrele de îngrijire, ci pentru întreaga comunitate.
- 9) Principiul universal al participării.** Promovarea participării înseamnă a garanta dreptul fiecărui tânăr de a fi ascultat și implicat în toate alegerile care îi privesc în mod direct. Este un principiu fundamental al protecției fiecărui copil, care trebuie luat în considerare deplină, chiar dacă aceștia se află în proceduri de părăsire a sistemului de protecție și se apropie de o viață independentă. Promovarea participării nu

înseamnă doar ascultarea unei persoane în cadrul unei relații educaționale, ci înseamnă și promovarea strângerii mai multor opinii și construirea unei voci colective, publice, prin experiențe civice și asociative. Asociațiile celor care părăsesc centrele de îngrijire sunt un exemplu important al modului în care circumstanțele indivizilor pot fi transformate în propuneri politice reale și adecvate. Mai mult, este important să se sprijine și alte tipuri de experiențe asociative, axate pe teme comune, universale, care pot uni tinerii care părăsesc sistemul.

10) Principiul universal al nediscriminării. Băieții și fetele din Agevolando, rețeaua italiană pentru cei care părăsesc centrele de îngrijire, au transmis un mesaj puternic și clar instituțiilor: „Nu ne așteptăm la mai mult de la un tânăr care părăsește centrele de îngrijire decât ne așteptăm sau ne-am aștepta de la un copil de aceeași vârstă”. Cu alte cuvinte, să ne reamintim că cei care părăsesc centrele de îngrijire sunt fete și băieți. În mod evident, sunt diferiți unii de alții și diferiți de ceilalți, dar, în același timp, toți sunt egali. La fel ca alți băieți și fete, au bucurii și temeri, vise și dezamăgiri, abilități și slăbiciuni. Ei se confruntă cu lumea școlii și universul muncii, cu întrebări legate de economie, de locuire și emoționale. Să evităm, prin urmare, să le cerem mai mult decât cerem de la ceilalți. Și să ne reamintim, de asemenea, să nu ne așteptăm la nimic mai puțin, să nu le aplatizăm căile și să nu reducem câmpul de posibilități cu care se confruntă. Avem ocazia să pornim de la experiențele celor care părăsesc sistemul de îngrijire și să privim cu alți ochi pe toți tinerii care trăiesc în orașele noastre și se confruntă cu întrebări incredibil de complicate legate de viitorul lor și al nostru.

5. Practicile reușite care ne inspiră în muncă

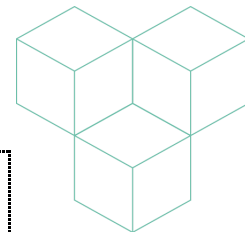
" Rețeaua de îngrijire a tinerilor care părăsesc sistemul " (Italia)

Descriere	Agevolando este principala organizație pentru cei care părăsesc centrele de îngrijire din Italia. S-a născut în 2010 din inițiativa unui grup de băieți și fete care și-au petrecut o parte din propriile vieți departe de familiile lor biologice și care au decis să se pună la dispoziția tuturor colegilor care au experiențe similare într-un mod care îi face pe ei protagoniști, precum și încurajarea solidarității și a sprijinului de la egal la egal. Astăzi, dezvoltă proiecte, campanii și inițiative pentru a promova bunăstarea și participarea activă a tinerilor care părăsesc sistemul de îngrijire și protecție. Una dintre aceste inițiative este Rețeaua de Asistență Medicală, o rețea informală susținută de Agevolando încă din 2017 și care este activă astăzi în mai mult de 10 regiuni italiene, cu propuneri de schimb, formare și susținere.
Link-uri utile	www.agevolando.org

" Proiectul Cei care Părăsesc Sistemul de Îngrijire " (Progetto Care Leavers) (Italia)

Descriere	Un experiment susținut de Ministerul Muncii și Politicii Sociale în cadrul Fondului pentru Combaterea Sărăciei și Excluderii Sociale și care operează în colaborare cu Istituto degli Innocenti. Obiectivul general al proiectului este să îi însoțească pe cei care tocmai au devenit majori să devină independenți prin crearea sistemelor de sprijin necesare care să le permită să își construiască treptat un viitor și să devină adulți din momentul ieșirii din sistemul de îngrijire și de protecție. Proiectul se focusează pe Tutorul pentru Independență, fiind figura care susține scopurile și obiectivele experimentării naționale și ale proiectelor adaptate. Pe baza situației economice a fiecărui copil, sprijinul pentru independență poate fi, de asemenea, obținut prin acordarea unei subvenții individuale care nu depășește 780 de euro pe lună pentru a acoperi atât cheltuielile obișnuite, cât și costurile specifice provocărilor cu care se confruntă cei care părăsesc centrele de îngrijire.
Link-uri utile	https://www.minori.gov.it/it/attivita/progetto-care-leavers

" Prima cameră - Instrumente inovatoare pentru integrarea socio-profesională a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială " (România)

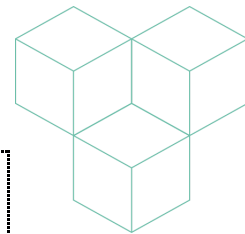
Descriere	Un „apel pentru proiecte” lansat la sfârșitul anului 2019 de Ministerul Fondurilor Europene (Autoritatea de Management a Programului Operațional Capital Uman) care se adresează autorităților publice și serviciilor sociale. Apelul a alocat 23 de milioane de euro pentru operațiunile destinate în special susținerii celor care părăsesc sau au părăsit centrele și casele de tip familial în ultimii patru ani, cu diferite tipuri de intervenții, de la integrarea socială la ocuparea forței de muncă, de la locuințe la sprijin financiar.
Link-uri utile	http://mfe.gov.ro/pocu-23-mil-euro-pentru-sprajinirea-tinerilor-care-p-arasesc-sistemul-institutionalizat-de-protectie-sociala/

“ Programul Aftercare Start ” (Brașov, România)

Descriere	În 2004, Asociația SCUT din Brașov a lansat un program de sprijin comunitar denumit „Aftercare Start”, cu scopul de a ajuta tinerii care trăiesc în instituții publice să facă față tranziției către o viață independentă. Astăzi, programul este dezvoltat cu sprijinul autorităților locale ale județului Brașov, în colaborare cu diferite entități private și cu implicarea Ambasadei Republicii Irlanda și cu o rețea de voluntari. Se adresează celor care părăsesc sistemul cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani, tinerilor vulnerabili și familiilor lor cu risc (familii monoparentale, copiii cu risc de abandon școlar, sărăcie, etc.), cu programe personalizate, oferite pentru aproximativ 30 de persoane în fiecare an pentru perioade cuprinse între 12 și 48 de luni. Serviciile oferite variază de la consiliere psiho-socială la psihoterapie, pregătire pentru a obține un loc de muncă, de la promovarea sănătății până la sprijinirea cu hrană, precum și participarea la cursuri de cetățenie activă.
Link-uri utile	www.scutbv.ro

“Integrare” Program (Nicosia, Cipru)

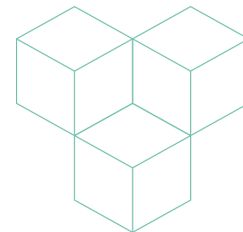
Descriere	„Integrarea” este un program lansat în 2018 în Cipru pentru a ajuta la angajarea tinerilor cu vârste cuprinse între 13 și 19 ani, care se recuperează de la dependența de droguri. Programul implică Autoritatea Națională pentru Dependență, Autoritatea Penitenciară, Universitatea din Nicosia și mai multe comunități ale orașului. În faza sa de pilot, a supravegheat organizarea de cursuri de pregătire personalizate pentru aproximativ 50 de fete și băieți, care au avut loc în trei faze: aproximativ 30 de ore, dedicate competențelor de bază (abilități sociale, IT, engleză și antreprenoriat); aproximativ 70 de ore petrecute pe module de
-----------	---

	specialitate (secretariat, zidărie și pavaj, îngrijire personală și de înfrumusețare și suport IT); și plasament de ucenicie într-o companie. Fiecare curs a inclus sisteme de evaluare și certificare pentru fiecare dintre competențele dobândite.
Link-uri utile	

"Passus" (Gothenburg, Suedia)

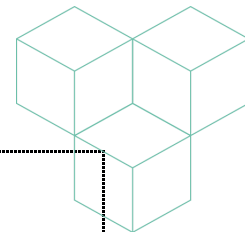
Descriere	Passus este un program destinat fetelor și băieților care părăsesc grupurile delincvențiale. Scopul său principal este să sprijine crearea de noi rețele de relații și noi sisteme de oportunități. Acesta prevede intervenții educaționale adaptate tinerilor, sprijinindu-și familiile și antrenându-se, însoțind diversele părți interesate implicate. Operațiunile proiectului sunt legate de „Valdspreventiva Resurs Centrum”, o inițiativă de cooperare și instruire concepută pentru a sprijini tinerii care trec prin situații de diferite tipuri de violență, fie ca autori, fie ca victime. Passus este un proiect implementat din 2018 de către Fryshuset, în colaborare cu alte organisme locale și instituții de justiție pentru tineri.
Link-uri utile	https://www.fryshuset.se/verksamhet/passus

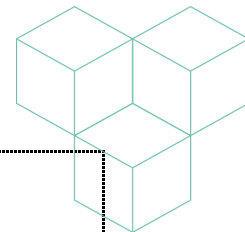
6. Grupul extins de lucru

În Italia (ordine alfabetică)

Nume	Entitate	Rol	Țară
Baseggio Michela	Tutti per Uno	Educator	Italia
Bergami Patrizia	Zona Rozzano	Directorul Municipality din Rozzano	Italia
Bertolè Lamberto	Municipalitatea din Milano	Președintele Consiliului Orașului Milano	Italia
Buscemi Elena	Municipalitatea din Milano	Director General Politici de Muncă și Sociale, Orașul Metropolitan Milano	Italia
Cascone Ciro	Procuror al Republicii la Curtea de Minori din Milano	Procuror al Republicii la Curtea de Minori din Milano	Italia
Casiraghi Laura	Întreprinderea Socială Sercop	Asistent Social	Italia
Cesaro Grazia	Camera Juvenilă din Milano	Președinte al Camerei Juvenile din Milano	Italia
Ciceri Guido	Întreprinderea Socială Sercop	Directorul Întreprinderii Sociale Sercop	Italia
D'Alberto Clarissa	Asociația Agevolando	Purtătorul de Cuvânt al Asociației Agevolando	Italia
Fazio Simona	Spazio Aperto Servizi	Director al Departamentului Familiei și Minorilor la Cooperativa Socială Spazio Aperto Servizi	Italia
Ferrario Carlo	Agevolando	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Italia
Gafforini Liliana	Regiunea Lombardia	Ofițer de Contact pentru Măsurile celor care Părăsesc Sistemul de Îngrijire, Regiunea Lombardia, Direcția Generală pentru Politici Sociale, de Locuit și Dizabilități	Italia
Gallina Maria Luisa	Ussm Milan (Oficiul de Servicii Sociale pentru Minori)	Asistent Social	Italia
Gallione Cristina	A.S.S.E.M.I. (Azienda Sociale Sud Est Milano)	Directorul A.S.S.E.M.I. (Azienda Sociale Sud Est Milano)	Italia
Gatto Maria Carla	Curtea Juvenilă din Milano	Președinte al Curții Juvenile din Milano	Italia

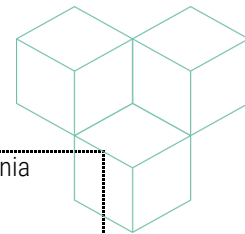
Giacometti Manuel	Spazio Aperto Servizi	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Italia
Koh Ting Alba	Progetto Sociale Cooperative	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Italia
Loverso Livio	Orașul Metropolitan Milano	Șef al Observatorului Pieței Muncii, orașul metropolitan Milano	Italia
Lupo Susanna	CTIF, Spazio Aperto Servizi	Psihoterapist	Italia
Madoni Patrizia	Orașul Metropolitan Milano - Agenția pentru Protecția Sănătății	Asistent social	Italia
Magatti Gianluigi	Progetto Sociale Cooperative	Coordonator apartamente pentru independență	Italia
Mosca Aurelio	Orașul Metropolitan Milano - Agenția pentru Protecția Sănătății	Director al Departamentului de planificare pentru integrarea prestațiilor de sănătate socială cu prestațiile sociale	Italia
Musicco Francesca	Social Enterprise Sercop	Psiholog	Italia
Orilla Veronica	Regiunea Lombardia	Regiunea Lombardia, Direcția Generală pentru Politici Sociale, Locuințe și Dezabilități	Italia
Pagani Massimo	Garant pentru copilărie și adolescență – Regiunea Lombardia	Garant pentru copilărie și adolescență - Regiunea Lombardia	Italia
Parravicini Dario	Orașul Metropolitan Milano	Director Dezvoltare Economică Orașul Metropolitan Milano	Italia
Polti Elisabetta	Spazio Aperto Servizi	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Italia
Porro Pinuccia	Coordinamento Nazionale Comunità per Minori (C.N.C.M.) ("Coordonare Națională Comunitară pentru Minori")	Purtător de cuvânt în zona de nord a CNM	Italia
Ravelli Susanna	AFOL Metropolitana	Purtător de cuvânt pentru AFOL Metropolitana	Italia
Sacerdote Silvia	Ussm Milan (Oficiul de Servicii Sociale pentru Minori)	Ussm Milano (Biroul de servicii sociale pentru minori)	Italia
Samwell Mina	La Cordata	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Italia
Spinoni Monica	Martinit e Stelline	Director locuințe sociale la Martinit e Stelline	Italia

Turco Maria	A.S.S.E.M.I. (Azienda Sociale Sud Est Milano)	Responsabil politic, șef al diviziei Copii și familie a A.S.S.E.M.I.	Italia
Turetti Egidio	AIMMF ("Italian Association of Magistrates for Juveniles and Families")	Grefier la AIMMF („Asociația italiană a magistraților pentru minori și familii")	Italia
Valentino Ofelia	Juvenile Chamber of Milan	Avocat	Italia

In Romania (ordine alfabetică)

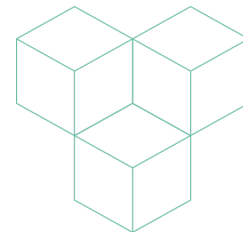
Nume	Entitate	Rol	Țara
Balaban Diana	Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Brașov	Manager caz	România
Boza Roxana	Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Brașov	Inspector	România
Catana Marimar	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	România
Ciocoiu Emilia	Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Brașov	Manager caz	România
Cristureanu Carmen	PECA Foundation	Manager	România
Danu Mihaela	Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Brașov	Manager caz	România
Ovidiu Colqhoun	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	România
Gafitescu Aurora	Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Brașov	Manager caz	România
Joszi Rely	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	România
Luca Ligia	SAMARITEANUL MILOS Association	Manager	România
Pantea Mihaela	Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului - Brașov	Manager caz	România
Paun Elena	Centrul Sfântul Stelian Ghimbav	Educator	România
Redenciuc Radu	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	România

Tica Paul	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	România
-----------	------	---	---------

În Cipru (ordine alfabetică)

Name	Entitate	Rol	Țara
Antoniou Koula	Social and Welfare Services (Public Administration)	Ofițer	Cipru
Dalitis Sotiris	Cyprus Prison Department	Agent	Cipru
Efthimiadou Marina	Social and Welfare Services (Public Administration)	Ofițer	Cipru
Kallonas Petros	Cyprus Prison Department	Agent	Cipru
Kouskouli Natasa	Social and Welfare Services (Public Administration)	Ofiter	Cipru
Lamari Nantia	Mental Health Services – Promitheas	Asistent social	Cipru
Molua John	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Cipru
Monero Chris	N.A.	Care leaver	Cipru
Panteli Sotiroula	Hope for Children – NGO	Asistent social	Cipru
Papadopoulos Stelios	N.A.	Care leaver	Cipru
Savvopoulou Natasa	National Addictions Authority Cyprus	Șef al departamentului de politici naționale din cadrul Autorității de Combatere a Adicțiilor	Cipru
Stylianou Iakovos	Cyprus Prison Department	Educator	Cipru
Tsiggas Nikolas	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Cipru
Touray Alasan	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Cipru
Trifilli Panayiota	Social and Welfare Services (Public Administration)	Ofițer	Cipru

În Suedia (ordine alfabetică)

Nume	Entitate	Rol	Țara
Bailey Omar	Fryshuset	Lider de tineret	Suedia
Bahsoun Shadi	Livsanda	Manager servicii de locuințe la Livsanda	Suedia
Engelbreksson Ulrika	Uddevalla	Șef al Departamentului de Prevenire - orașul Uddevalla	Suedia
Fard Ashkan	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Suedia
Franck Håkan	Policy Department	Șef al departamentului de politici	Suedia
Gustafsson Daniel	Gothenburg Municipality	Șef de departament pentru Municipiul Göteborg, avocat	Suedia
Hassan Abdiweil	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Suedia
Hermansson Annica	Policy Department	Head of the Policy Department	Suedia
Larsson Emma	Livsanda	Coordinator	Suedia
Mushtaq Khorsand	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Suedia
Nygren Lovisa	Swedish Prison and Probation Services	Șef Serviciilor Suedeze de închisoare și de probațiune	Suedia
Oskarsson Moa	N.A.	Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Suedia
Reza Mahdi	N.A.	Student, Cercetător pentru proiectul <i>Stand by Me</i>	Suedia

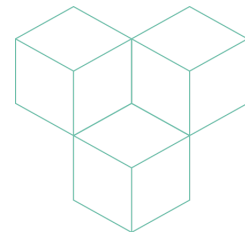
Echipa de proiect:

Susanna Galli, Elena Rita Mendicino, Gloria Plebani, Franca Trabucchi (Metropolitan City of Milan - Italy), Francesca Zamboni, Umberto Biscaglia, Stefano Laffi, Roberta Marzorati, Andrea Rampini, Camilla Pin (Codicci Ricerca e Intervento - Italy); Simona Fazio, Maria Chiara Orlando, Alessandra Panceri, Barbara Vajani (Spazio Aperto Servizi - Italy); Robert Serban, Gheorghe Radu (Ahead Association - Romania); Anthi Gavriel, Giorgos Giorgakis (Eurosucces Consulting - Cyprus);

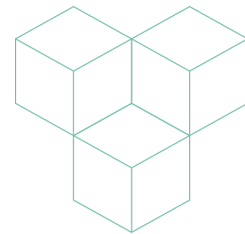

This project has been funded with the support of the European Commission.
This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

Nadja Arya-Garystone, Armin Azadkha, Hana Jamali, Jonny Ericsson, Camilla Lagerquist, Louise Källgård (Fryshuset - Sweden).

Project Partners

Città
metropolitana
di Milano

Metropolitan City of Milan Italia (coordonator)

Orașul metropolitan Milano, alcătuit din 134 de municipalități și un total de 3.176.180 de locuitori, deține în zona de dezvoltare economică și socială un rol fundamental în promovarea egalității de șanse, opunându-se oricărei forme de discriminare și, prin urmare, promovează acte pozitive incluziunii, punând drepturile oamenilor, în special ale generațiilor tinere, în centru. Bogăția de experiență în domeniul formării continue și cercetării, rețelelor consolidate cu organizații internaționale, Curtea de Apel din Milano, Curțile pentru minori, asociațiile profesionale, cele mai reprezentative asociații ale avocaților, ONG-urile și, nu în ultimul rând, locale și regionale entități, stau la baza unei activități de planificare constantă atât pentru fondurile UE, cât și pentru cele naționale, ca acțiuni strategice (inclusiv în planul strategic al orașului metropolitan) pentru a promova o cultură prietenoasă copilului în zona metropolitană.

Codici | Ricerca e Intervento Italia (partener)

O entitate independentă care promovează căi de cercetare și transformare în domeniul social, alături de organizații, instituții și rețele, în înțelegerea și facilitarea schimbărilor sociale care au loc.

Spazio Aperto Servizi ONLUS Italia (partener)

Activă la Milano din 1993, oferă servicii educaționale, asistență socială și servicii de specialitate pentru persoanele cu dizabilități, precum și pentru copii și familii în dificultate. Cooperativa planifică și oferă răspunsuri la nevoile sociale identificate în zonă, promovarea bunăstării sociale și a comunității prin căi comune, susținute, care vizează crearea unei comunități de susținere, active și responsabile.

Asociația AHEAD România (partener)

Fondată în 2013 pentru a răspunde nevoii de a oferi alternative educaționale menite să asigure integrarea și participarea socială a copiilor și tinerilor care aparțin unor grupuri defavorizate. Activitățile organizației urmăresc să dezvolte talentele și abilitățile necesare pentru a ajuta copiii și tinerii să se integreze în societate.

G.G. Eurosuccess Consulting Cipru (partener)

Prin participarea sa la diferite proiecte europene de dezvoltare și educație, lucrează la schimbul de bune practici și know-how în ceea ce privește diferitele grupuri și sectoare țintă, cu scopul de a sprijini și oferi oportunități pentru educație, crearea și dezvoltarea diverselor grupuri și organizații în societate.

FRYSHUSET

Stiftelsen Fryshuset Suedia (partener)

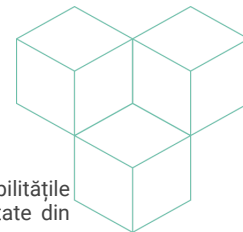

This project has been funded with the support of the European Commission.

This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

O entitate și o mișcare dinamică, independentă, care sprijină dezvoltarea și incluziunea socială a tinerilor, cu o atenție deosebită acordată subiecților cu risc și tinerilor marginalizați. Fryshuset oferă tinerilor posibilitatea de a-și dezvolta abilitățile înăscute și de a-și descoperi pasiunea pentru a-i ajuta să-și împlinească potențialul și să se integreze în societate din perspectivă profesională, culturală, socială, școlară și profesională.

Proiect realizat de:

Metropolitan City of Milan (IT)
Codici | Ricerca e intervento (IT)
Spazio Aperto Servizi (IT), Ahead (RO)
Eurosucces (CY) and

Fryshuset (SE)

Document creat de:

Project Stand by Me
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

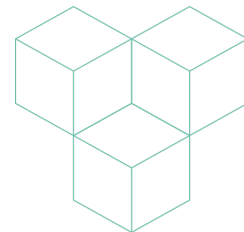
Attribution-ShareAlike 3.0
Unported ([CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/))

Download:

<https://codiciricerche.github.io/standbyme-game/>

Pentru mai multe informații:

standbyme.rec@gmail.com

**SOCIAL-ECOLOGICAL APPROACHES
FOR CARE-LEAVERS INCLUSION
THROUGH PARTICIPATORY POLICY MAKING**

This publication reflects only the opinions of its author,
and the Commission cannot be held responsible for
any use that may be made of the information
contained here.
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

This project has been funded with the support of the European Commission.
This publication reflect the views only of the author and the Commission cannot be held responsible
for any use which may be made of the information contained therein.
REC-RCH-PROF-AG-2017-785708

